

Editörlerden

Verba volant, scripta manent! Söz uçar, yazı kalır!

Sizlere yılın son sayısı sunduğumuz için mutluyuz. Editörler ekibi olarak her yıl küçük bazı yeniliklerle, daha nitelikli bir dergi sunma çabası içinde THSD ni sizlere ulaştırmaya çalışıyoruz. Hedefimiz daha fazla okunan, nitelikli bilimsel araştırmaların paylaşıldığı ve halk sağlığına ve bilime katkı sunan bir dergi olma yolunda ilerlemek. Yazar, okuyucu ve hakem olarak sizlerin destekleri olmadan bu hedefe ulaşmamızın olanaksız olduğunu belirtmek isteriz. Bu desteği birçok şekilde yapabilirsiniz...

Birincisi, yukarıda sayılan hedeflerin en önemlilerinden birisi dergimizin daha fazla okunan bir dergi olmasını sağlamak ve okuyucu sayısını artırmak. Editöryal yazımızın başlığını da buna vurgu yapmak için “söz uçar, yazı kalır” olarak belirledik. Ancak bu Latince sözü, çoğunluk tarafından algılandığı gibi yazının sözden daha önemli (ve dolayısı ile daha değerli) olduğunun aksine bir vurgu yapmak üzere kullandık. Sözün uçucu olmasında canlı olan bir taraf vardır. Sizlerden dergimizde yazılanların, ölü birer yazı olarak kalmasına engel olmanızı, okumanızı, tartışmanızı ve canlı hale getirmenizi bekliyoruz. Bu nedenle, okuduğunuz yazılarla ilgili bizlere vereceğiniz geri bildirimler derginin gelişimi için son derece önemli. İkinci olarak hakemlik süreçlerine verdiğiniz katkının derginin gelişimi için en önemli unsurlardan birisi olduğunu belirtmek isteriz. Derginin nitelikli yazılara ulaşması için akran değerlendirme sürecinin hızlı ve nitelikli olması gerekli bir koşul. THSD uluslararası standartlarda birçok özelliği kazanmış durumda. Hızlı değerlendirme süreçlerinin işletilebilmesi ile daha fazla ve nitelikli araştırma makalesini dergimize çekeceğine ve bunun uluslararası dizinlere başvuru süreçlerini de hızlandıracağına inanıyoruz. Son olarak ve belki de en

önemlisi sizlerden daha fazla araştırma makalesi bekliyoruz.

THSD 2018 yılından itibaren yazılarını TÜBİTAK dergi park sisteminden kabul etmeye başlayacak. Kullanıcılar açısından çok büyük bir farklılık olmayacağını düşünüyoruz. Ancak hakem listelerimizde bazı güncellemeler yapmak istiyoruz. Bu amaçla sizlere HASUDER aracılığı ile duyurular yapacağız.

Yılın bu son sayısında dört araştırma, üç rapor, ve bir veri yazısı ile karşınızdayız. Çoşkun Bakar keyifle okuyacağımıza inandığımız “Kırk yedi yıl sonra bir salgının yeniden incelenmesi: 1970 Sağmacılar salgımından günümüze dersler” başlıklı yazısında bir taraftan tarihsel bir salgını tartışıyor diğer taraftan önemli çıkarımlar yapmamıza yardımcı oluyor. Ayşe Handan Dökmeci “Ergene Nehri havzasında ağır metal kirliliğinin halk sağlığı açısından değerlendirilmesi” başlıklı yazısında, yoğun endüstrileşme ve kentleşme nedeniyle hızla kirlenmekte olan Ergene nehri örneğinde ağır metal kirliliğinin halk sağlığına olan etkilerini değerlendiriyor. Nasar Ahmad Shayan anne ölüm oranının dünyada yüksek olduğu ülkelerden birisi olan Afganistan’da anne ölüm oranı ve nedenlerini, benzer sosyokültürel örüntüye sahip olan ülkelerle karşılaştırıyor; kadının statüsünün yükseltilmesinin önemini vurguluyor.

Sıdıka Tekeli ise hazırladığı raporda, sağlık sektörünün afet yönetimi içinde özel bir öneme sahip olduğunu vurgulayarak sağlık çalışanları için afet ve acil durum planlarının genel ilkelerini tanıtıyor.

Bu sayıda yer alan dört araştırma makalesinin ilki yarı-kentsel bir bölgede 0-24 ay çocuklarda anne sütü alma ve beslenme alışkanlıkları hakkında. Şahin B. ve arkadaşlarının yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre, araştırma grubundaki bebeklerin %56’sı ilk altı ay sadece anne sütü ile besleniyor. Yazarlar makalelerinde anne sütü alımı ve emzirme süresi ile ilişkili bulunan etkenleri de tartışıyorlar.

İkinci araştırma makalesinin başlığı “Hastanede yatan çocukların annelerinde durumluk ve sürekli anksiyete düzeyi ve ilişkili faktörler”. Günay O. ve arkadaşlarının yaptığı çalışma, 2016 yılında yatarak tedavi gören çocukların anneleri ile yapılmış. Çalışmanın sonuçları hastanede yatan çocukların annelerinin anksiyetesini azaltmak için, özellikle hastalık süresi uzun çocuklarda, çocuğun hastalığı ve yapılan işlemler hakkında etkili bilgilendirilme yapılmasının önemini ortaya koyuyor.

Bir diğer araştırma makalesi de sağlık hizmetinde iyi iletişimin önemini vurguluyor. Şahin E. ve arkadaşlarının yaptığı bu çalışmanın amacı hastalar tarafından belirlenen iletişim engellerini ortaya koymada kullanılabilir geçerli ve güvenilir yeni bir ölçek geliştirmek. Çalışmada 28 madde ve 7 alt boyuttan oluşan geçerli ve güvenilir yeni bir ölçek ortaya koyulduğu gösteriliyor.

Bu sayının son araştırma makalesi ise çok önemli olan ve ihmal edildiğine dair önemli kanıtlar bulunan ağız-diş sağlığı konusunda. Koşan Z. ve arkadaşları, yaptıkları çalışmada tıp ve diş hekimliği fakültesi öğrencilerinin ağız-diş sağlığı bilgilerini değerlendiriyorlar. Çalışmanın sonuçları tıp doktoru adaylarının temel bilgiler konusunda dahi yeterli düzeyde olmadıkları gösteriyor.

Bu sayıya katkıda bulunan yazar, hakem ve editörlerimize teşekkür ederiz. Dergimizi beğenerek okuyacağınızı umuyoruz.

Yeni yılınız kutlu olsun!

Sibel Sakarya, Yücel Demiral